

Lista tematów z języka polskiego na ustną część egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2013/2014

LITERATURA

1. Kobieta i mężczyzna. Omów wpływ kobiet na kształtowanie postaw bohaterów wybranych utworów różnych epok.
2. Omów funkcjonowanie motywu samotności na wybranych przykładach literackich z różnych epok.
3. Jednostka wobec zbiorowości w ujęciu twórców różnych epok. Przeanalizuj problem, odwołując się do wybranych przykładów.
4. Motyw kota w literaturze. Określ sposoby i funkcje wprowadzania tego motywu, odwołując się do analizy i interpretacji utworów prozatorskich i poetyckich.
5. Kamienica jako przestrzeń życia człowieka. Omów występowanie motywu, analizując wybrane przykłady literackie.
6. Ucztowanie jako temat literacki. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.
7. Świat wartości mieszczaństwa. Zanalizuj problem, analizując wybrane przykłady literackie.
8. Los polskiego emigranta. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z różnych epok.
9. Omów funkcjonowanie motywu dzieciństwa i domu rodzinnego na wybranych przykładach literackich.
10. Ojciec i syn na kartach literatury. Zanalizuj temat w oparciu o wybrane utwory z różnych epok.
11. Monolog wewnętrzny w kreacji bohatera literackiego. Omów jego rolę, analizując wybrane przykłady z literatury różnych epok.
12. Utopia i antyutopia w literaturze – sposoby kreowania i ich funkcje. Zanalizuj wybrane utwory.
13. Sen i jego rola w utworach literackich. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych przykładów.
14. Portret artysty w literaturze. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
15. Opisz i oceń różne modele życia rodzinnego ukazane w wybranych utworach literackich.
16. Człowiek wobec dylematu wiary. Zanalizuj problem w odwołaniu do wybranych tekstów literackich.
17. Motyw rozstania w literaturze. Zanalizuj wybrane przykłady z różnych epok literackich.
18. Bohaterowie literaccy w sytuacji wyboru. Zanalizuj ich postawy w odwołaniu do wybranych utworów.
19. Homo viator. Omów funkcjonowanie motywu podróżnika- tułacza w wybranych utworach literackich różnych epok.
20. Motyw polskiego dworku szlacheckiego. Zanalizuj wybrane przykłady z utworów literackich.
21. Prawda i fikcja w utworach literackich. Zinterpretuj wybrane przykłady.
22. Portrety „poetów wyklętych”. Omów zagadnienie, odwołując się do biografii i wybranych utworów literackich.
23. Liryka miłosna na przestrzeni wieków. Porównaj sposoby ukazywania uczucia przez poetów różnych epok.
24. Omów - na wybranych przykładach - funkcjonowanie literackiego motywu winy i kary.

25. Polaków portret własny. Scharakteryzuj obraz społeczeństwa na wybranych przykładach literackich z różnych epok.
26. Zanalizuj na wybranych przykładach topos bohaterskiego umierania w literaturze.
27. Bunt jako postawa wobec życia. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
28. Portrety Żydów w literaturze. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów z różnych epok.
29. Tytuł jako klucz do interpretacji dzieła literackiego. Zanalizuj wybrane przykłady.
30. Scharakteryzuj literackie portrety Sarmatów, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
31. Rola lektur w kształtowaniu charakterów postaci literackich. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
32. Przyczyny i konsekwencje konfliktu pokoleń ukazane w literaturze. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych utworów.
33. Mistrz i uczeń. Omów zagadnienie, analizując wybrane teksty z różnych epok.
34. Próby ocalenia człowieczeństwa w obliczu zagrożenia. Omów różne ujęcia tego problemu, analizując wybrane przykłady z literatury XX wieku.
35. Scharakteryzuj sposoby kreowania świata przedstawionego w literaturze fantasy, analizując wybrane przykłady.
36. Duch, anioł, diabeł- goście z zaświatów w literaturze. Zanalizuj ich funkcje w wybranych utworach.
37. Humor w literaturze. Omów- na wybranych przykładach- jego funkcję w sposobie kreowania wizji świata i człowieka.
38. Folklor jako inspiracja pisarzy. Omów zagadnienie na wybranych przykładach tekstów literackich z różnych epok.
39. Motyw zdrowia i choroby. Zanalizuj wybrane przykłady z różnych epok literackich.
40. Biografia jako klucz do odczytania twórczości pisarza lub poety. Omów na wybranym przykładzie.
41. Literackie sceny zazdrości. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
42. Różne obrazy przyrody w literaturze. Zanalizuj sposoby ich kreowania i funkcje w wybranych utworach.
43. Zanalizuj problem zniewalania ludzi w systemie totalitarnym, odwołując się do wybranych tekstów literackich.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Symbolika żywiołów. Omów temat, odwołując się do wybranych dzieł literackich, malarskich, filmowych.
2. Motyw Madonny w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
3. Wizerunek Boga w literaturze i sztuce. Omów temat, analizując teksty kultury z różnych epok.
4. Motyw konia w literaturze i sztuce. Określ sposoby i funkcje wprowadzania tego motywu, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
5. Dramat rodziców po śmierci dziecka. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych dzieł literackich, malarskich, filmowych.
6. Omów funkcjonowanie motywu macierzyństwa w literaturze i sztuce na wybranych przykładach.
7. Rola rekwizytów w dramacie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
8. Wolność jako temat literacki i filmowy. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych przykładów.
9. Obrazy ludzi pracujących w literaturze i sztuce. Scharakteryzuj motyw, analizując wybrane teksty literackie i kulturowe.
10. Inspiracje antyczne w kulturze. Scharakteryzuj wybrany motyw, analizując wybrane dzieła literackie i inne (np. malarskie, rzeźbiarskie).
11. Artystyczne interpretacje historii w literaturze, malarstwie i filmie. Zanalizuj temat na wybranych przykładach.
12. Mity kształtujące tożsamość narodową. Zanalizuj problem w odwołaniu do wybranych tekstów literackich i innych dzieł sztuki.
13. Różne obrazy powstań narodowych. Zanalizuj wybrane utwory literackie i dzieła sztuki.
14. Omów kreację władcy, odwołując się do wybranych tekstów literackich, malarskich, filmowych.
15. Omów funkcjonowanie motywu apokalipsy, analizując wybrane teksty literackie i kulturowe.
16. Symbolizm w literaturze i innych dziedzinach sztuki (np. malarstwo, film). Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
17. Adaptacje filmowe dzieł literackich. Omów zagadnienie w oparciu o analizę filmów i pierwowzorów literackich.
18. Opisz funkcjonowanie motywu lata, analizując wybrane przykłady literackie, malarskie, muzyczne, filmowe.
19. Opisz funkcjonowanie motywu ogrodu w wybranych utworach literackich i dziełach malarskich.
20. Muzyka klasyczna w literaturze. Omów związki literatury i muzyki w oparciu o analizę wybranych dzieł.
21. Orient w literaturze i sztuce. Omów funkcjonowanie motywu na wybranych przykładach.
22. Opisz funkcjonowanie motywu tańca w literaturze i w innych dziedzinach sztuki.
23. Scharakteryzuj na wybranych przykładach portrety mężczyzn w literaturze, malarstwie i filmie.
24. Fascynacja nowoczesnością w literaturze i sztuce XIX i XX wieku. Omów temat, analizując wybrane dzieła.
25. Metody budowania nastroju w literaturze i w przedstawieniu teatralnym. Zanalizuj wybrane dzieła literackie i ich sceniczne realizacje.

JĘZYK

1. Perswazyjne funkcje języka na przykładzie tekstów propagandowych. Zanalizuj wybrane przykłady.
2. Pisma użytkowe (życiorys, testament, list) jako konteksty dzieła literackiego. Omów na wybranych przykładach.
3. Język prasy. Omów różne gatunki publicystyczne na wybranych przykładach.
4. Gra słów w reklamie prasowej, radiowej, telewizyjnej. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
5. Dokonując analizy języka różnych reklam, wyjaśnij, jaki obraz świata one kreują.
6. Formy korespondencji dawniej a dziś. Analizując zgromadzony materiał, porównaj styl listów z różnych epok.
7. Omów język wybranych postaci literackich ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową.
8. Zanalizuj zjawisko nowomowy, odwołując się do wybranych tekstów publicystycznych.
9. Dokonując analizy współczesnego języka, omów – na wybranych przykładach – przyczynę powstawania neologizmów.
10. Funkcje neologizmów w poezji. Omów na dowolnie wybranych przykładach z twórczości dwóch polskich poetów różnych epok.
11. Retoryka jako sztuka przekonującego mówienia. Na podstawie przykładów z literatury zanalizuj najciekawsze figury retoryczne.
12. Przedstaw różne typy stylizacji językowej i ich funkcje w wybranych utworach literackich.
13. Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj gwarę uczniowską. Oceń celowość jej stosowania.
14. Omów charakterystyczne cechy języka komentarzy sportowych.
15. Zapożyczenia dawniej a dziś. Zanalizuj zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów językowych.